Kaderbrief Veiligheidsregio Gelderland-Zuid 2028

‘Samen koers bepalen in een veranderend risicolandschap’

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1

2. Context en ontwikkelingen met impact op de VRGZ 1

2.1 Context: Een veranderende omgeving 1

2.2 Ontwikkelingen met impact op VRGZ 2

2.3 Richting voor een nieuwe beleidsperiode 3

3. Strategische prioriteiten 5

3.1 Traject ‘Beleidsdrieluik’: naar een nieuw Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan 2028 5

3.2 Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht 5

4. Financiële ontwikkelingen 7

4.1 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) 7

4.2 Autonome ontwikkelingen 8

4.3 Buitengewone prijsstijgingen 8

4.4 Belangrijkste risico’s 9

5. Zienswijze 9

Bijlage I Methodiek indexering 10

Bijlage 2 Uitzettingen conform financiële spelregels 11

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

1. Inleiding

Voor u ligt de kaderbrief voor 2028 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). VRGZ werkt – zichtbaar en onzichtbaar – aan ambulancezorg, brandweerzorg, risico- en crisisbeheersing. Daarmee dragen wij bij aan een veilige regio waarin inwoners, bezoekers en bedrijven kunnen rekenen op snelle en goede hulpverlening, deskundige advisering bij bouwplannen en evenementen en waarin rampen en crises zo goed mogelijk voorkomen en bestreden worden. Dit doen wij samen met de deelnemende gemeenten, de politie en andere lokale, regionale en landelijke (maatschappelijke) partijen.

De Kaderbrief VRGZ 2028 biedt de bestuurlijke en financiële uitgangspunten voor de begroting 2028 en beschrijft de belangrijke ontwikkelingen, financiële afspraken en risico's die van invloed zijn op de uitvoering van onze wettelijke taken en maatschappelijke opgaven.

In deze kaderbrief ligt de nadruk op de ontwikkelingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. In bijlage 4 worden de ontwikkelingen binnen Ambulancezorg Gelderland-Zuid toegelicht. Het programma Regionale Ambulancevoorziening wordt volledig gefinancierd door zorgverzekeraars en heeft daarom geen invloed op de gemeentelijke bijdrage.

Uw gemeenteraad wordt verzocht een zienswijze op deze Kaderbrief 2028 in te dienen. De zienswijzen van de veertien gemeenteraden in Gelderland-Zuid worden betrokken bij het opstellen van de begroting 2028, die in het voorjaar van 2027 wordt voorbereid. Het Dagelijks Bestuur biedt de ontwerpbegroting vóór 1 april 2027 aan de gemeenteraden aan. Daarmee hebben gemeenten twee formele momenten om invloed uit te oefenen op de beleidsmatige en financiële kaders van VRGZ.

2. Context en ontwikkelingen met impact op de VRGZ

2.1 Context: Een veranderende omgeving

VRGZ opereert in een omgeving die de afgelopen jaren aanzienlijk complexer en onzekerder is geworden. Ontwikkelingen op het gebied van fysieke veiligheid, geopolitieke verhoudingen, digitalisering, klimaatverandering en maatschappelijke weerbaarheid volgen elkaar in hoog tempo op. Tegelijkertijd raken risico's en crises steeds vaker met elkaar verweven en beperken zij zich niet tot één sector, organisatie of geografisch gebied. Deze ontwikkelingen vragen om een veiligheidsregio die wendbaar is, ontwikkelingen tijdig signaleert en samen met gemeenten, crisispartners en het Rijk voortdurend afweegt welke risico's prioriteit vragen. Om richting te geven aan deze keuzes werkt VRGZ de komende periode aan een nieuwe Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan (zie ook § 3.1). Hiermee ontstaat een actuele basis voor bestuurlijke afwegingen over risico's, ambities, prioriteiten en benodigde middelen.

2.2 Ontwikkelingen met impact op VRGZ

Toenemende maatschappelijke onzekerheid
De ontwikkelingen in de samenleving leiden tot nieuwe risico's en een grotere kans op complexe crises waarbij meerdere maatschappelijke systemen tegelijkertijd worden geraakt. Bijvoorbeeld een langdurige stroomuitval raakt niet alleen de stroomvoorziening, maar bijvoorbeeld ook telecommunicatie, betalingsverkeer, gezondheidszorg, drinkwater en riolering. Een periode van extreme droogte kan bijvoorbeeld leiden tot natuurbranden, terwijl tegelijkertijd drinkwater- en bluswatertekorten ontstaan en de druk op de gezondheidszorg toeneemt door aanhoudende hitte.

Voor VRGZ betekent dit dat voorbereiding, informatiegestuurd werken, samenwerking met bestaande en nieuwe partners en het waarborgen van de eigen (bedrijfs)continuïteit steeds belangrijker en uitdagender worden. Het is daarbij essentieel dat VRGZ niet alleen voorbereid is op een crisis in onze omgeving, maar ook op de gevolgen die deze gebeurtenissen kunnen hebben voor onze eigen 24-uurs hulpverlenings- en crisisorganisatie.

Veranderende verwachtingen en groei van het werk
Naast een veranderend risicobeeld nemen ook de verwachtingen toe die overheden, inwoners en samenwerkingspartners hebben van veiligheidsregio's. Waar de focus traditioneel sterk lag op hulpverlening, rampenbestrijding & crisisbeheersing wordt steeds vaker een bijdrage verwacht aan preventie[1], preparatie[2], risicocommunicatie, maatschappelijke weerbaarheid en de bescherming van vitale processen die van cruciaal belang zijn voor de samenleving.

De optelsom van nieuwe dreigingen, aanvullende opgaven en veranderende verwachtingen leidt tot een groei van zowel de omvang als de complexiteit van ons werk. Tegelijkertijd neemt de kans toe dat zich situaties voordoen waarin niet alle hulpvragen gelijktijdig kunnen worden bediend. Extreme weersomstandigheden, natuurbranden, langdurige verstoringen van vitale infrastructuren of samenloop van incidenten kunnen leiden tot schaarste aan personeel, materieel en operationele capaciteit.

Dit maakt het noodzakelijk om voortdurend af te wegen welke opgaven uitgevoerd kunnen worden en welke inzet daarvoor nodig is. Dat vraagt richting een nieuwe beleidsperiode om duidelijke bestuurlijke keuzes. Wanneer niet alles tegelijkertijd kan worden gerealiseerd, betekent dit ook dat bepaalde risico's bewust worden geaccepteerd.

Toenemende landelijke en bovenregionale samenwerking
Een derde ontwikkeling betreft de toenemende landelijke en bovenregionale samenwerking op veiligheidsvraagstukken. Steeds meer dossiers worden niet langer uitsluitend binnen de regio vormgegeven, maar kennen een interregionale of nationale aanpak. Bijvoorbeeld het versterken van

[1] Preventie omvat alle maatregelen die erop gericht zijn om risico's te verminderen of een incident, ramp of crisis helemaal te voorkomen, bijv. brandveiligheidsvoorschriften voor gebouwen of het adviseren over de herinrichting van natuurgebieden om de kans op het ontstaan van natuurbrand of de verspreiding ervan te verkleinen.
[2] Preparatie betekent voorbereiden op een incident of crisis, die ondanks preventieve maatregelen toch kan plaatsvinden, bijv. het opstellen van bestrijdingsplannen, opleiden, trainen en oefenen van nieuwe type crisis en het organiseren van bijv. noodcommunicatie en voorraadbeheer van materiaal en medische middelen.

een weerbare samenleving, klimaat- en waterveiligheid, natuurbrandbeheersing en operationele informatievoorziening tussen Rijk, regio, gemeenten en veiligheidspartners. Deze ontwikkeling biedt kansen voor uniformiteit, schaalvoordelen en gezamenlijke versterking van de veiligheidsketen. Tegelijkertijd brengt zij nieuwe vraagstukken met zich mee ten aanzien van bestuurlijke verhoudingen, beleidsvrijheid en uitvoeringsruimte voor veiligheidsregio's en haar gemeenten.

De afgelopen jaren zijn diverse landelijke ontwikkelingen in gang gezet die mede richting geven aan de verdere ontwikkeling van het veiligheidsstelsel, zoals de Landelijke agenda crisisbeheersing (juni 2024), de landelijke bestuurlijke afspraken over weerbaarheid (oktober 2025) en de nulmeting en risicoanalyse landelijke slagkracht van de brandweer (mei 2026). Deze ontwikkelingen zijn niet gericht op verdere centralisatie, maar op het versterken van de gezamenlijke uitvoeringskracht van veiligheidsregio's, zodat ook in de toekomst een regionaal georganiseerd stelsel van veiligheidsregio's effectief kan blijven functioneren.

Deze landelijke ontwikkelingen vragen om voortdurende aandacht voor een evenwichtige verdeling van verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen tussen Rijk, regio en gemeenten. Voor VRGZ betekent dit dat niet alleen rekening moet worden gehouden met ontwikkelingen die buiten de regio worden geïnitieerd, maar ook dat het gesprek landelijk en regionaal moet worden gevoerd over de bestuurlijke en financiële randvoorwaarden die nodig zijn om deze opgaven duurzaam uit te voeren. Daarbij is het uitgangspunt dat structurele uitbreiding van bovenregionale of landelijke taken gepaard moet gaan met passende structurele middelen, zodat de uitvoering van bestaande wettelijke taken en de operationele paraatheid niet onder druk komen te staan. Via het Veiligheidsberaad zetten de veiligheidsregio's daarom in op een actieve lobby richting landelijke politiek, onder meer via position papers, werkbezoeken en bijeenkomsten met Kamerleden. Het doel van deze lobby is om de belangen en opgaven van de veiligheidsregio's tijdig onder de aandacht te brengen van het kabinet en de Tweede Kamer, zodat deze worden meegenomen in beleid, wetgeving en financiële besluitvorming.

Financiële druk bij gemeenten
Tegelijkertijd staan gemeenten de komende jaren voor grote financiële uitdagingen. Uit de reacties van gemeenten op de ontwerpbegroting 2027 blijkt dat veel gemeenten moeite hebben om hun meerjarenbegroting sluitend te houden zonder ingrijpende maatregelen en afwegingen. Deze ontwikkeling raakt ook de gemeenschappelijke regelingen waarvan gemeenten gezamenlijk eigenaar zijn. Hoewel de veiligheidsopgaven onverminderd aanwezig blijven en in veel gevallen zelfs toenemen, staat de financiële ruimte om deze opgaven op te vangen bij gemeenten onder druk.

Voor VRGZ betekent dit dat zorgvuldig wordt omgegaan met nieuwe beleidsvoornemens en financiële ontwikkelingen. Daarbij wordt in nauw overleg met ons bestuur nadrukkelijk gekeken naar nut en noodzaak, wettelijke verplichtingen, mogelijkheden tot prioritering en de ruimte om keuzes te maken binnen de beschikbare middelen.

2.3 Richting voor een nieuwe beleidsperiode

De hiervoor geschetste ontwikkelingen maken het noodzakelijk om bestuurlijk het gesprek te voeren over de toekomstige koers van de VRGZ en de wijze waarop de organisatie haar taken ook op langere

termijn duurzaam kan blijven uitvoeren. Daarom kiest VRGZ in deze kaderbrief voor terughoudendheid ten aanzien van nieuwe beleidsmatige en financiële ontwikkelingen. Nieuwe voorstellen worden waar mogelijk beperkt, gefaseerd of uitgesteld totdat meer duidelijkheid bestaat over de strategische keuzes voor de komende jaren.

Met het lopende traject van het **'**beleidsdrieluik' wil VRGZ samen met het Algemeen Bestuur en de gemeenten richting geven aan de ontwikkeling van de veiligheidsregio voor de komende jaren. Het beleidsdrieluik bestaande uit:

- de ontwikkeling van een nieuw Regionaal Risicoprofiel;
- de totstandkoming van een nieuw Regionaal Beleidsplan;
- de actualisatie van het Regionaal Crisisplan.

Deze documenten vormen gezamenlijk de inhoudelijke basis voor het gesprek met het Algemeen Bestuur en de gemeenteraden over de toekomstige ontwikkeling van VRGZ. Daarbij staan vragen centraal als: welke risico's vragen om extra aandacht, welke maatschappelijke opgaven hebben prioriteit, welke inzet van mensen en middelen is passend en welke risico's zijn bestuurders bereid te accepteren?

Een veranderend risicobeeld leidt daarbij niet automatisch tot extra inzet of aanvullende middelen. Het vormt de basis voor een expliciete bestuurlijke afweging over prioriteiten, het gewenst niveau van voorbereiding en dienstverlening en de inzet van beschikbare capaciteit. Dit kan leiden tot aanvullende maatregelen, maar ook tot herprioritering binnen bestaande middelen, samenwerking met andere regio's of partners, of het bewust accepteren van bepaalde risico's. Eventuele beleidsmatige en financiële consequenties worden na bestuurlijke afweging betrokken bij de besluitvorming over het nieuwe Regionaal Beleidsplan, de begroting 2028 en de daaropvolgende meerjarenraming.

Tegen de achtergrond van toenemende maatschappelijke onzekerheid, klimaatgerelateerde incidenten, verstoringen van vitale infrastructuur en andere langdurige crises, moet daarbij ook het gesprek worden gevoerd over prioritering bij schaarste. De beschikbare capaciteit van hulpdiensten en crisisorganisaties is immers niet onbeperkt. Dit vraagt om bestuurlijke afwegingen over welke maatschappelijke belangen, processen en kwetsbare groepen in uitzonderlijke situaties voorrang verdienen. Door dergelijke afwegingen vooraf te bespreken en vast te leggen, ontstaat meer duidelijkheid voor bestuurders, inwoners en hulpverleners en kan tijdens crises doelgerichter en transparanter worden gehandeld.

3. Strategische prioriteiten

3.1 Traject 'Beleidsdrieluik': naar een nieuw Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan 2028

In december 2023 heeft het Algemeen Bestuur het Regionaal Risicoprofiel 2024, het Regionaal Beleidsplan 2024-2027 en het Regionaal Crisisplan 2024 vastgesteld[3]. Deze documenten vormen gezamenlijk het strategische beleidskader voor de veiligheidsregio.

Het Regionaal Risicoprofiel geeft inzicht in de risico's en dreigingen binnen de regio en de mogelijke maatschappelijke impact daarvan. Het Regionaal Beleidsplan beschrijft de strategische opgaven, ambities en bestuurlijke keuzes voor een periode van vier jaar. Het Regionaal Crisisplan legt vervolgens vast hoe de crisisorganisatie is ingericht en functioneert tijdens (dreigende) incidenten, rampen en crises.

Gelet op de maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen zoals beschreven in hoofdstuk 2 en volgens de met het Algemeen Bestuur gemaakte afspraken over periodieke actualisatie van het Regionaal Risicoprofiel, is gestart met de herijking van het zogenoemde beleidsdrieluik: het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan en het Regionaal Crisisplan.

Parallel aan dit traject worden ook het Zorgrisicoprofiel, het Brandweerrisicoprofiel en het Dekkingsplan Brandweer geëvalueerd en geactualiseerd. Hiermee wordt geborgd dat de strategische beleidsdocumenten en onderliggende risicobeelden in samenhang worden vernieuwd en aansluiten bij de actuele en toekomstige veiligheidsopgaven in Gelderland-Zuid.

In overeenstemming met de Wet veiligheidsregio's wordt u als gemeenteraad in de gelegenheid gesteld een zienswijze uit te brengen op de conceptversies van het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan. De zienswijzeprocedure wordt zodanig gepland dat deze gelijktijdig oploopt met de zienswijzeprocedure voor de begroting 2028. Hierdoor kunt u als gemeenteraad de beleidsmatige en financiële keuzes in onderlinge samenhang beoordelen en wordt de bestuurlijke belasting voor gemeenten beperkt.

De ontvangen zienswijzen worden betrokken bij de definitieve uitwerking van het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan. De geactualiseerde documenten worden vervolgens naar verwachting medio 2027 ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur.

3.2 Maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht

Rijk, veiligheidsregio's, gemeenten en maatschappelijke partners werken gezamenlijk aan het versterken van de weerbaarheid en veerkracht van onze samenleving. In Gelderland-Zuid werken gemeenten en veiligheidsregio samen binnen het programmaplan Weerbaarheid en veerkracht 2025-2027. Dit plan beschrijft de weerbaarheidsopgave voor Gelderland-Zuid. Onderdeel van het plan is een jaarlijks door het bestuur vastgestelde uitvoeringsagenda.

De ontwikkelingen in de samenleving en de toenemende onzekerheden in de regionale, nationale en internationale veiligheidsomgeving benadrukken het belang van een blijvende investering in

[3] De strategische beleidsdocumenten zijn beschikbaar via https://vrgz.nl/bestuurlijk/beleidsdocumenten/

weerbaarheid en veerkracht. Langdurige verstoringen van vitale voorzieningen, cyberincidenten, hybride dreigingen, extreem weer en de gevolgen van geopolitieke spanningen kunnen direct gevolgen hebben voor inwoners, maatschappelijke organisaties en overheden. Het is daarom van belang dat inwoners, gemeenten, maatschappelijke partners, vitale aanbieders en veiligheidspartners gezamenlijk voorbereid zijn en blijven op crises en ontwrichtende gebeurtenissen.

Vanaf 2028 zetten gemeenten en VRGZ de ingezette lijn voort en bouwen we gezamenlijk verder aan een weerbare en veerkrachtige regio. De focus ligt daarbij op het verder versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht door succesvolle initiatieven op het gebied van zelf- en samenredzaamheid en burgerhulpverlening te bestendigen, noodsteunpunten voor langdurige uitvalscenario's verder door te ontwikkelen en blijvend te investeren in risicocommunicatie. Op basis van de evaluatie van het huidige programma en nieuwe landelijke kaders wordt in 2028 een geactualiseerd meerjarig programmaplan vastgesteld. Daarbij blijft het uitgangspunt dat weerbaarheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

Daarnaast blijft het versterken van de continuïteit van onze eigen hulpverlenings- en crisisorganisatie een belangrijke randvoorwaarde. Om inwoners en gemeenten ook tijdens langdurige verstoringen adequaat te kunnen ondersteunen, is blijvende aandacht nodig voor bedrijfscontinuïteit en noodcommunicatie. Daarbij wordt op basis van bestuurlijke besluitvorming 24 september 2026 gewerkt aan maatregelen die de continuïteit van de hulpverlening en crisisbeheersing versterken. Recente landelijke aandacht[4] voor de weerbaarheid van veiligheidsregio's en de continuïteit van hulpverlening en noodcommunicatie bevestigen het belang van deze opgave.

De weerbaarheid van de organisatie wordt niet alleen bepaald door systemen, gebouwen en processen, maar ook door de mensen die dagelijks uitvoering geven aan onze hulpverlenings- en crisisbeheersingstaken. De toenemende complexiteit van incidenten, langdurige crises en situaties van schaarste kunnen leiden tot grotere mentale belasting, morele dilemma's en emotionele druk op medewerkers. Daarom blijft aandacht voor psychosociale ondersteuning, collegiale opvang, nazorg en een open gesprekscultuur essentieel. Hiermee versterken we de professionele veerkracht van medewerkers en dragen we bij aan hun duurzame inzetbaarheid.

De veranderende veiligheidscontext vraagt ook om verdere versterking van de samenwerking tussen civiele en militaire partners. De komende jaren wordt onder de paraplu van het programma weerbaarheid ingezet op het verder uitwerken van civiel-militaire samenwerking, het voorbereiden op scenario's van grootschalige en langdurige crises en het versterken van de beschikbare capaciteit in de samenleving. Hiermee wordt aangesloten bij landelijke ontwikkelingen en ontstaat een robuuster netwerk dat beter bestand is tegen toekomstige dreigingen.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van de weerbaarheidsopgave is de beschikbaarheid van voldoende structurele financiële middelen (zie ook paragraaf 4.1 van deze kaderbrief). VRGZ blijft daarom via het Veiligheidsberaad aandacht vragen voor een heldere taakverdeling tussen Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten, waarbij nieuwe of geïntensiveerde taken gepaard gaan met passende en structurele rijksmiddelen. Alleen onder deze voorwaarde kan de

[4]In de media en in de Tweede kamer (Debat commissie Justitie en Veiligheid over Nationale veiligheid, weerbaarheid, brandweer en crisisbeheersing op 10 juni 2026)

weerbaarheidsopgave op een duurzame en effectieve wijze worden uitgevoerd en verder worden uitgebouwd.

4. Financiële ontwikkelingen

4.1 Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)

Bezuiniging van 10% en compensatie
De structurele korting van 10% op de BDuR door het Rijk is sinds 2026 van kracht. Om te waarborgen dat veiligheidsregio's hun kerntaken en de opgaven op het gebied van weerbaarheid kunnen blijven uitvoeren, heeft het Rijk hier middelen tegenover gesteld. In 2026 is hiervoor een incidentele landelijke bijdrage van € 8 miljoen beschikbaar gesteld. Daarnaast wordt vanaf 2027 structureel € 25 miljoen per jaar via de BDuR beschikbaar gesteld ter compensatie van de eerder doorgevoerde korting. Voor de VRGZ resulteert dit in een structurele compensatie van circa € 900.000 per jaar. Deze compensatie is, inclusief indexatie, naar huidige inzichten toereikend om de financiële effecten van de korting op de BDuR op te vangen.

Landelijk project noodsteun- en coördinatiepunten
De afgelopen jaren heeft het Rijk incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor de versterking van weerbaarheid en veerkracht. De middelen zijn onder meer bedoeld voor:

- verdere ontwikkeling van een landelijk netwerk van lokale noodsteunpunten en regionale coördinatiepunten en de daarvoor benodigde voorzieningen (waaronder noodstroomvoorzieningen);
- vergroten bewustwording door middel van risicocommunicatie die aansluit bij de leefwereld van inwoners;
- verhogen samenredzaamheid door investering in lokale burgerhulpverlening;
- voorbereiding op langdurige crises.

VRGZ geeft hier in nauwe samenwerking met gemeenten en andere partners, middels het programmaplan weerbaarheid en veerkracht 2025-2027, uitvoering aan (zie ook paragraaf 3.2 van deze kaderbrief). Gezien de aard van de opgave en de noodzaak om voorzieningen, netwerken, kennis en capaciteit duurzaam te organiseren, is structurele financiering noodzakelijk. Landelijk is voorgesteld om van de voor 2027 beschikbare middelen voor coördinatie- en noodsteunpunten (€ 35 miljoen landelijk) € 1,5 miljoen te reserveren voor centrale projectfinanciering. Deze middelen worden ingezet voor activiteiten en ontwikkelopgaven die doelmatiger en effectiever gezamenlijk op landelijk niveau kunnen worden georganiseerd. Het resterende budget van € 33,5 miljoen wordt vervolgens verdeeld over de 25 veiligheidsregio's op basis van een gecombineerde verdeelsleutel, waarbij 50% gelijkelijk over de regio's wordt verdeeld en 50% naar rato van het inwoneraantal. Op basis van de voorgestelde verdeelwijze komt voor Veiligheidsregio Gelderland-Zuid naar verwachting een bijdrage van circa € 1,2 miljoen beschikbaar.

Vanaf 2028 zijn via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) structureel middelen beschikbaar gesteld: € 35 miljoen in 2028, € 36 miljoen in 2029 en € 37 miljoen vanaf 2030. Op basis van de landelijke evaluatie van de regionale pilots noodsteunpunten en de behaalde resultaten wordt naar verwachting medio 2027 besloten op welke wijze de verdere ontwikkeling naar een

landelijk netwerk wordt vormgegeven. De uitkomsten hiervan kunnen van invloed zijn op de nadere invulling van de beschikbare structurele middelen en de uitvoering van deze opgave.

4.2 Autonome ontwikkelingen

Om de informatievoorziening van VRGZ in overeenstemming te brengen en te houden met wettelijke vereisten, bestuurlijke verantwoordelijkheden en toenemende eisen op het gebied van informatieveiligheid, heeft het Algemeen Bestuur in maart 2026 de IV-strategie 2026-2030 inclusief financiering vastgesteld. De strategie richt zich primair op het voldoen aan externe verplichtingen, waaronder de BIO2, NIS2, AVG en landelijke afspraken rondom digitale weerbaarheid.

De uitvoering en financiering van de IV-strategie 2026-2030 vindt gefaseerd plaats. Voor 2028 leidt dit tot een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 828.000. De kosten hebben betrekking op de noodzakelijke versterking van capaciteit, software, ICT-infrastructuur en de verdere professionalisering van informatiebeveiliging en digitale weerbaarheid. Om het bestuur in staat te stellen deze verantwoordelijkheid te dragen, wordt periodiek via de tussentijdse rapportage gerapporteerd over de voortgang, risico's en de naleving van de gestelde normen.

4.3 Buitengewone prijsstijgingen

VRGZ wordt al meerdere jaren geconfronteerd met uitzonderlijk hoge prijs- en loonstijgingen. Hoewel in de begroting 2027 aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld, blijft de economische onzekerheid groot. Geopolitieke ontwikkelingen en de daarmee samenhangende stijging van brandstof-, energie- en transportkosten zorgen voor aanhoudende inflatiedruk. Naar verwachting is de huidige compensatie daarom slechts tijdelijk voldoende.

Het meerjarig financieel perspectief uit de begroting 2027 laat zien dat de financiële ruimte ontoereikend is om de huidige kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening structureel in stand te houden. In het Algemeen Bestuur is hierover meermaals het gesprek gevoerd, waar breed draagvlak bestaat voor het uitgangspunt dat afbreuk doen aan de veiligheid geen acceptabele optie is. Zonder aanvullende financiering nemen de financiële knelpunten vanaf 2028 toe.

De prijsontwikkelingen zijn met name zichtbaar bij de vervanging van materieel. De kosten voor het wagenpark en werkmaterieel stijgen aanzienlijk harder dan de reguliere prijsindexatie. Dat blijkt uit materiële prijsstijgingen van 40% tot 120% op onder andere tankautospuiten, redvoertuigen en dienstvoertuigen. Om de kwaliteit en betrouwbaarheid van het materieel te kunnen waarborgen en het materieel up-to-date te houden, zodat het kan meebewegen met de actuele veiligheidsrisico's, is een extra bijdrage in de stijgende kapitaallasten noodzakelijk. Bij behandeling van de begroting 2027 heeft het Algemeen Bestuur, conform de geldende financiële spelregels, de keuze gemaakt om de prijsstijgingen voor het materieel te compenseren. Voor 2028 betekent dit een aanvullende bijdrage van € 500.000, gebaseerd op het meerjarenperspectief van de kapitaallasten in de begroting 2027.

Conform het besluit van het Algemeen Bestuur van juli 2024 (Begroting 2025) wordt de benodigde bijdrage voor het Meerjarig Onderhoudsplan (MJOP) vanaf 2028 grotendeels verwerkt in de gemeentelijke bijdrage. Dit resulteert in een uitzetting van € 540.000. Daarnaast is, overeenkomstig het besluit van het Algemeen Bestuur van april 2025, een jaarlijkse cumulatieve bijdrage van € 410.000 opgenomen voor de uitvoering van het vervangingsplan vastgoed.

Ondanks voortdurende inspanningen om kosten te beheersen door efficiënter te werken, scherpere prijsafspraken te maken en gebruik te maken van landelijke samenwerkingen, zijn de mogelijkheden om deze kostenstijgingen binnen de bestaande middelen structureel op te vangen onmogelijk. Zonder aanvullende financiering ontstaat het risico dat noodzakelijke investeringen worden uitgesteld, vervangingen langer worden doorgeschoven en onderhoudskosten toenemen. Daarmee komt niet alleen de betaalbaarheid, maar uiteindelijk ook de continuïteit en kwaliteit onder druk te staan.

4.4 Belangrijkste risico's

Indexering
Voor de indexering hanteert VRGZ de Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen (BRN). Deze systematiek wordt door meerdere gemeenschappelijke regelingen binnen Gelderland-Zuid toegepast. De definitieve indexcijfers voor 2028 zijn op het moment van schrijven nog niet gepubliceerd door de Adviesfunctie gemeenschappelijke regelingen. VRGZ hanteert een door het Algemeen Bestuur vastgestelde methodiek (zie bijlage 1) die ook voor de begroting 2028 gehanteerd zal worden.

Afhankelijk van de publicatie van de Adviesfunctie zal tijdens het begrotingsproces bezien worden of de diverse prijsstijgingen opgevangen kunnen worden. Mocht dit niet kunnen dan zal een additionele uitzetting volgen conform de financiële spelregels zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De categorie 'buitengewone prijsstijgingen' heeft daarbij een belangrijke functie: het werkt corrigerend op kostenontwikkelingen die niet binnen de reguliere indexering kunnen worden opgevangen én het dempt de ontstane scheefgroei als gevolg van een gebrek aan nacalculatie in de indexering van de materiële kosten.

5. Zienswijze

Het Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid nodigt zijn gemeenteraden uit hun zienswijzen over deze kaderbrief naar voren te brengen vóór 1 februari 2027 via bestuurvrgz@vrgz.nl.
De zienswijzen van gemeenten op deze kaderbrief worden meegewogen in het opstellen van de begroting. De ontwerpbegroting VRGZ 2028 wordt in het voorjaar 2027 opgesteld en vóór 1 april 2027 voor zienswijze aan onze gemeenteraden toegestuurd.

Bijlage I Methodiek indexering

1. Het centraal economisch plan (CEP) gepubliceerd in maart 2025 is gebruikt als basis voor indexering. Het gaat dan om het CEP 2025 bijlage Middelen en Bestedingen 2027.

2. Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt genomen: “beloning werknemersoverheidssector, prijsmutatie uit de kolom bestedingen “als indexering voor het loondeel.

3. Uit de onder 1 genoemde bijlage wordt het Bruto Binnenlands Product marktprijzen, prijsmutatie” als indexering voor de materiele lasten genomen.

4. Deze indexering wordt met een weging van 70% loon/30% materieel berekend tot één index voor de gemeentelijke bijdragen

5. Er wordt nagecalculeerd op personele kosten. Afwijkingen worden opgenomen in de eerstvolgende begrotingscyclus (t+2).

Bijlage 2 Uitzettingen conform financiële spelregels

Conform de door het Algemeen Bestuur vastgestelde financiële spelregels kunnen uitzettingen van de begroting, die niet binnen de bestaande begroting kunnen worden opgevangen, aanleiding geven tot een voorstel tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden:

- nieuwe beleidsvoorstellen: voorstellen die voortvloeien uit nieuwe beleidskeuzes, waaronder de uitwerking van onze meerjarenstrategie (Regionaal Beleidsplan) en beleidsontwikkelingen binnen gemeenten;
- buitengewone prijsstijgingen: prijsstijgingen waar de VRGZ geen invloed op heeft en niet opgevangen kunnen worden binnen de reguliere indexering;
- autonome ontwikkelingen: niet door de VRGZ beïnvloedbare stijgingen die voortkomen uit bestaand beleid zoals bijvoorbeeld wet- en regelgeving of noodzakelijke uitzettingen in verband met toename van het inwoneraantal in de regio.

Omschrijving	Beleid	Autonome ontwikkeling	Prijsstijging
Vervanging vastgoed (Besluit AB april 2025)			€ 410.000
Herziening MJOP (Besluit AB 4 juli 2024)			€ 540.000
Stijging kapitaallasten			€ 500.000
IV-Strategie (Besluit AB maart 2026)		€ 828.000	
Reguliere indexering[5]		nnb	
Totaal	**€ 0**	**€ 828.000**	**€1.450.000**

Bovenstaande uitzettingen, met uitzondering van de reguliere indexering, zijn reeds verwerkt in de meerjarenraming zoals opgenomen in hoofdstuk 8.1 van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde Begroting 2027. Deze uitzettingen vormen daarmee geen nieuwe toevoeging ten opzichte van de reeds vastgestelde meerjarenraming in de Begroting 2027.

Voor een volledig overzicht van de financiële spelregels wordt verwezen naar hoofdstuk 8.5 van het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Begroting 2027.

[5] Betreft de jaarlijkse indexering van de gemeentelijke bijdrage o.b.v. de Begrotingsrichtlijn Regio Nijmegen (BRN) die voor eind december 2026 wordt vastgesteld.